

Utdrag af DomBoken, hållen å Lagtima Sommartinget med Åkers Härad uti Tingshuset i Strengnäs Stad den 23dje Maj 1851.

§ 32

Till förnyad handläggning företogs af Härads Rätten det från sist hållna winter Ting af orsak dom Boken för samma Ting, under § 45 utwisar, till detta Ting och denna Rättegångsdag uppskiutna mål emellan Soldaten Johan Wärner Ås, kärke, samt Bönderna Daniel Jonsson och Anders Danielsson i Åsby, Lars Gustaf Hedberg i Brännårby samt Herr Hofmarskalken och Riddaren af Kongl Majts Nordstjerne Orden Baron Martin von Wahrendorff om yrkadt uplåtande af jord till det af Ås innehafda, på Brännårby ägor liggande Soldat Torp; och inställde sig derwid kärke personligen och likaså Hedberg samt för Daniel Jansson och Anders Danielsson efter fullmagt, skolläraren Gustaf Adolph Dahlgren, men Herr Hofmarskalken Baron von Wahrendorff hade genom sitt Ombud Inspektoren Conrad Söderbergh öfwerlemnadt målet till Rättens afgörande, utan att äska vidare hörande.

Soldaten Ås tillkännagaf att den utaf Härads Rätten föreskrifna besigtningen försiggått, samt inlämnade derom ett skriftligt Instrument, så lydande.

"Enligt wällofliga Härads Rättens Protokoll af den 21 Februari 1851 inställde sig undertecknade för att besigtiga den som Soldaten wid Kgl Södermanlands Regemente och Strengnäs Compagnie Nr 609 Ås innehar wid sitt boställe såsom kohltäppa samt huru mycket åker han har wid Åsby, såsom warande hufwad eller stamrote. - dessutom huru långt Torpet wore beläget från den wid Åsby honom förut tilldelada åker.

Synen företogs i närvaro af Fahnjunkaren Herr Kruger såsom Kompaniefullmäktig äfwen ock som ombud för Anders Danielsson i Åsby, och fortsattes som följer.

Wid Torpet innehar Soldaten två och ett halft kappland öppen jord; i samma wret finnes en cirka tio(?) och ett fjerdedels kappland Åker, som ansågs wara den tjänligaste kohltäppa för Soldaten, häldst som han önskar att densamma erhålla; den resterande delen af herwd (?/hävd?/) soldaten tillkommen sex /6/ och ett fjerdedels kappland, finnes tillgång att nära invid Torpet af Åsby gärde erhålla, utan särdeles skada eller intrång å Åsby mark, samt endast Tretioen famnar från Torpet beläget; då deremot hans ner wid Åsby lemnade åker är belägen på icke mindre än Ett Tusende Åtta hundra Tretio famnars afstånd från bostaden eller Torpet; och innehållande denna åker endast cirka sex (?) kappland.

Altså fann Synemännen det med rätta förhållande och till soldatens förmån wara öfwerensstämmande det hans kohltäppa blefwe honom tilldelat af Årby mark.

Sålunda synadt och befunnet, intygas af Hannemyra den 26 April 1851 Anders Holmlin Nämndeman.

Erik Eklund Häradsdomare "

Swarandeena åberopade hwad de förra Tinget andragit, och Hedberg företedde en af vice Commissions Landtmätaren A.G.Ramsten wid laga skifte år 1832 öfwer Brännårby författad Charta med beskrifning, hwarå så wäl parterne som Besigtningsmännen Häradsdomaren Eklund och Nämndemannen Holmlin utwisade läget af soldattorpet och de förslag som till jämkning af soldatens påståenden blifwit framställda; hwarwid androg skolläraren Dahlgren att, enär soldattorpet är beläget å Nr 285 å Chartan, hans Hufwudmän hemställt till Hedberg att denne skulle lämna såsom fyllnad de sexton kappland soldaten borde hafwa, den med samma Nummer sammanhängande ägofiguren under Nr 286 o 287 äfwensom till ytterligare fyllnad, den för sig själf, men endast på obetydligt afstånd från Torpet liggande del af den med 276 teknade ägofiguren, hwaremot Dahlgrens hufwudmän, som borde återfå det stycke på Årby mark som soldaten nu innehade, wille lämna Hedberg sexton kappar spannemål hälften råg och korn, derförutan Hedberg skulle äga att af hemmanet Biarhäll, särskildt upbära planpenningar, Dahlgrens hufwudmän derwid öppet att af Biarhäll fordra den ersättning som kunde swara emot detta hemmans skyldighet att i det omstående hänseendet fullgöra Contractet med Ås.

Soldaten Ås förklarade sig med detta förslag fullkomligen nöjd, och Besigtningsmännen Eklund och Holmlin erindrade att de i deras attest äfwen sökt att uttrycka samma förslag såsom efter deras öfwertygelse med billighet enligt; hwaremot Hedberg ådagalade willrådighet om förslagets antagande, ehuruwäl det utaf Eklund och Holmlin intygades att den honom tillbudna ersättning wore mer än tillräcklig, särdeles wid betraktande deraf, att Hedberg själf skulle i allt fall, såsom Rotehållare, utan ersättning ansvara för en del.

Af förenämnda Charta Beskrifning inhämtade Härads Rätten att ägofiguren Nr 285 eller nuwarande Soldat Täppan wid Torpet, innefattar Twå och ett halft kapplands areal af en och en half grad - Nr 286 sex Kappland åker af en och en fjärdedels grad och Nr 287 Tre Kappland åker af en och en half grad.

Storleken på den närmast liggande del af Torpet Nr 276 som skulle gifwas såsom fyllnad i de sexton kappland kunde icke af beskrifningen finnas, enär äfwen en annan ägofigur man med samma

Nummer teknad, men det intygades af Besigtningmännen hwad Hedberg ej heller motsade att den tillsammans med de andra tre numren, motsvarade i hielpelig åkerjord, hwad Soldaten borde hafwa. Målet öfwerlemnades härfter till Rättens bepröfwande och Soldaten Ås begärde under förnyande af käromålet ersättning för sin rättegångskostnad hwarefter parterna tillsades att sista rättegångsdagen af Tinget som sedan utsattes och i wanlig ordning kungjordes till den 7de Julii, afwakta Härads Rättens efter öfwerläggning, då af sagde

Utslag

Som Soldaten Ås, i sitt med Roten ingångna Contract fått sig förbehållet och lofwadt, att till "kåltäppa eller kålland" genast då han blefwe i Kronans tjänst antagen, undfå Sexton kappar god odalåker "på det för honom lämpligaste stället"; och det wid af Härads-Rätten förordnad besigtning är wordet utredt att största delen af den honom lemnade jord, är ifrån hans, på Bränn-Årby egor belägna Äng, belägen på annat hemmans egor nära en tredjedels mil; men att deremot på Brännårby ägor dels i sammanhang med hans förut der innehafwande Ängtäppa, dels på helt kort afstånd derifrån finnes mark å 1842 års Laga Skiftescharta öfwer Brännårby, beteknad med Numrorne 286, 287 och 276. som i förening med nyssnämnde Ängtäppa motsvarar hwad Soldaten efter omförmälde Contract bör hafwa, och med hwilken mark Ås äfwen förklarar sig nöjd; altså pröfwar Härads Rätten det Ås bör tilldelas samma mark i stället för den han på Årby ägor innehar; och må Swaranden Hedberg, såsom ägare af den del i Brännårby dertill samma mark hörer, särskildt mot sina öfriga Rotemedinteressenter i brist af godwillig öfwerenskommelse, utföra om den ersättning hwartill han, för berörda mark må anse sig berättigad; skolande Swaranderna ersätta Soldaten Ås, hans rättegångskostnad i denna sak jemte besigtningkostnaden med Tio /10/ Riksdaler Sexton Skillingar Banko.

Tid och ort som ofwan

På Härads Rättens wägnar

Carl ..... (?) (Namnteckning)

Contract

Emellan roteintressenterna wid No 609 Åsby Strengnäs Compani under Kungl Södermanlands regemente, samt Drengen Johan Wärner Lenqvist Gorsinge lund Strengnäs socken som vil ingå som soldat för vår rote.

1_o I hanpening gifva vi honom två Rd Bo då han blifver inskrifven.

2_o Så gifva vi honom i Legga och Matår i Ett för allt Sextiofyra Rd 32 Bo som utbetalas 10 Rd samma mynt till den 1 Maji och 40 Rd utgifves till den 29 Sept nestkommande höst och återstoden af legden 14 Rd 32 Betalas till den 19 October nesta år 1849.

3_o Till Kåltepa heller Kolland bekommer Rödkryten genast då han Blifver antagen i Kronans tjenst Sexton Kaplan god Ådali(?) Åker på det för honom Legligaste stellet att Bruka och nytja och lämnas honom Dragare vid leglit till fälle till ofvan nemnde Åkers häffdande jödande och sedande och desutom Rotehållarena för tur i mellan till två qvarn resor om året.

4_o I Hemkal En tuna Råg, En tuna Korn 50 Lisp Hø 50 Lisp halm årligen.

5_o Wedbran gifve vi honom 2 paras Lång-ved heller 3 enbetes las samt Dragare till 2 heller 3 las ris då han sjelf anskafaret på sin bekostnad.

6_o I årlig lön 1 Rd 5S 4 r Bo Betalas helften vid missomartiden och den öfriga helften thomasmessotiden.

7_o Stör och gärdesel fång lemnar roten om Karlen så fodrar att uppsetta ny gärdes gård med kring Kållandet, men sedan roten en gång lämnat Knekten detta fång är roten sedan från al hengnades Kostnad fri, sommarbete åt en Ko och några får, En fierde dels tuna Malt och litet matvaror till Jul årlig.

8_o Roten afseger sig Rettigheten att af soldaten fodra någon ärsettning för mötespasevolansen.

Med före stånde Contract för klarar vi oss till alla pungter nögda som skede i Åsby den 4 marti år 1848.

Anders Danielsson   Efter andel svarande undertecknade
Lars Gustaf Hedberg

Conrad Söderberg för Bjerhäll 1/11 del i Roten med reservation Blott att ej kunna lemna dragare.

Joh. Wärner (Bomärke) Lenqvist

Namn och bomärke under sittande intygar Riktigt

Jlh Ahlbom   Edward Owens

Bevettnas af A.Klingborg organist i Wansö. G.H.Norling.

Lika med årinal Betygar

P.O.Eld

Soldat i Wansö.   Erick Erson Dreng i Årby Wansö

för Biarhäll

1/11 af 64 kappar spannmål

50 lisp hö

50   "   halm

6 kappar

4 6/11 lisp

-"-